

TERMENI DE REFERINȚĂ

FONDUL DE DEZVOLTARE RURALĂ LEADER-UE 3.0, Măsura 3

Denumire Partener de implementare: Grupurile de Acțiune Locală

Tip de grant: Grant Agreement

Fondul este implementat în cadrul Programului „EU4Moldova: Comunități Locale” finanțat de Uniunea Europeană, Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Cooperarea Austriacă pentru Dezvoltare (ADC) și Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Polone în cadrul Programului de Cooperare pentru Dezvoltare – Asistența Poloniei; și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), Agenția Austriacă pentru Dezvoltare (ADA) și Solidarity Fund PL (SFPL) în Moldova.

Partenerii strategici ai Fondului sunt Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare din Republica Moldova, Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură și Rețeaua Națională LEADER din Republica Moldova.

CUPRINS

CUPRINS.....	2
ACRONIME.....	2
CONTEXT.....	3
INFORMAȚII GENERALE DESPRE FOND.....	3
CONDIȚIILE APELULUI DE FINANȚARE.....	4
1. Entitățile eligibile pentru prezentul apel.....	4
2. Termenul și procedura de depunere a dosarului.....	5
3. Condiții financiare și perioada de implementare.....	6
4. Costurile eligibile și neeligibile.....	6
5. Condiții de implementare.....	8
6. Procedura de evaluare a dosarului.....	9
7. Procedura de evaluare tehnică și de mediu a dosarului de cofinanțare.....	11
8. Criterii de excludere din cadrul Fondului de Dezvoltare Rurală 3.0.....	12
9. Condițiile de contractare și finanțare.....	12
10. Anexe.....	13

ACRONIME

AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură
APL – Administrație Publică Locală
ASP – Agenția Servicii Publice
EU4LC – Programului „EU4Moldova: Comunități Locale”
FDR – Fond de Dezvoltare Rurală
FNDAMR – Fondul Național pentru Dezvoltarea Agriculturii și Mediului Rural
GAL – Grup de Acțiune Locală
LEADER – Legături între acțiuni pentru dezvoltarea economiei rurale
MAIA – Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
PL – Programul național LEADER
Polish Aid – Programul de Cooperare pentru Dezvoltare din cadrul Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone
RNL – Rețeaua Națională LEADER
SDL – Strategie de Dezvoltare Locală
SFPL în MD - Solidarity Fund PL în Moldova
TdR – Termeni de Referință
UE – Uniunea Europeană

CONTEXT

Uniunea Europeană și Guvernul Poloniei își desfășoară activitatea pe direcția de dezvoltare rurală având drept scop principal consolidarea comunităților rurale și competențelor instituțiilor publice în gestionarea dezvoltării zonelor rurale. Începând cu 2016, se urmărește consolidarea și împuternicirea comunităților locale pentru dezvoltarea satelor din Moldova, astfel SFPL în MD a sprijinit crearea și funcționarea parteneriatelor locale din sectorul public, privat și civic (denumite GAL-uri) ca parte a implementării abordării LEADER în țară. Sprijinul continuu al Uniunii Europene cât și a Guvernului Poloniei, implementat prin intermediul SFPL în MD pentru abordarea LEADER în Republica Moldova se bazează pe valoarea adăugată pe care aceasta o aduce în dezvoltarea comunităților rurale. Includerea LEADER în politicile naționale este un indicator al recunoașterii aportului pozitiv al GAL-urilor, actori-cheie ai acestei abordări, la dezvoltarea socială și economică a zonelor rurale, ceea ce a fost, de asemenea, recunoscut de UE în raportul analitic privind alinierea la *acquis*. Abordarea LEADER în Moldova a devenit un instrument de politică publică privind dezvoltarea rurală în 2020. Faza pilot a PL a fost lansată în 2022 cu finanțare pentru 37 GAL-uri prin intermediul Fondului Național pentru Dezvoltarea Agriculturii și Mediului Rural (FNDAMR), gestionat de AIPA. În cadrul fazei pilot a PL, SFPL în MD și-a luat angajamentul de a oferi suport principalelor părți implicate MAIA, AIPA, RNL pentru asigurarea unui mediu favorabil de instituționalizare LEADER. În 2023 prioritatea SFPL în MD este finalizarea procesului de instituționalizare a abordării LEADER și consolidarea actorilor-cheie (GAL-uri, RNL, MAIA și AIPA), precum și pregătirea pentru faza de înrădăcinare¹.

FDR LEADER-UE 3.0 este parte a componentei 4 a Programului „EU4Moldova: Comunități Locale”, scopul căreia este de a crea un mediu favorabil pentru instituționalizarea abordării LEADER în Republica Moldova, astfel încât să se sprijine formarea unui mecanism de dezvoltare la nivel național care poate genera o creștere incluzivă pentru comunitățile rurale la nivel local. Activitățile planificate în cadrul fondului reprezintă o continuitate a acțiunilor de consolidare a GAL-urilor și vizează funcționarea acestora în calitate de instituții de dezvoltare locală ce sprijină dezvoltarea economică a teritoriilor lor reieșind din prioritățile stabilite de SDL.

INFORMAȚII GENERALE DESPRE FOND

Obiectivul general al fondului este de a consolida capacitățile operaționale și de implementare ale GAL-urilor și de a dezvolta competențele de management ale GAL-urilor pe subiecte specifice.

Reieșind din necesitățile ediției pilot a PL activitățile din cadrul Fondului sunt structurate în cadrul a 3 măsuri principale:

- **Măsura 1: Inception** (destinată pentru capacitarea GAL-urilor nou-create și revitalizate pentru implementarea SDL)

Procesul de creare și revitalizare a GAL-urilor din țară este important pentru asigurarea și menținerea reprezentativității teritoriale și a calității ecosistemului LEADER la nivel local. Ca parte a extinderii LEADER în Republica Moldova, RNL sprijină în prezent crearea a 5 noi GAL-uri în zonele care au demonstrat un interes local ridicat și revitalizarea a 5 GAL-uri care s-au confruntat cu dificultăți operaționale și instituționale majore. Astfel, conform metodologiei, RNL asigură prima etapă în crearea și revitalizarea GAL-urilor și le pregătește pentru următoarea etapă – experiența practică în implementarea SDL.

---

¹ Faza de înrădăcinare – etapa în care responsabilitatea deplină și gestionarea instrumentului LEADER este asigurată eficient de instituțiile statului în strânsă colaborare cu parteneri locali consolidați și organizația reprezentativă consolidată, care este garant al procesului de dezvoltare. La această etapă SFPL în MD nu mai intervine în proces.

- **Măsura 2: Finanțare complementară în cadrul PL** (destinată pentru finanțarea implementării proiectelor care sprijină implementarea SDL în 4 GAL-uri din ediția pilot a PL)

Din totalul GAL-urilor selectate în cadrul PL, 1 GAL este finanțat parțial, iar finanțarea a 3 GAL-uri nu a putut fi asigurată în întregime, din cauza bugetului limitat alocat măsurii LEADER din FNDAMR. Această măsură oferă acestor 4 GAL-uri oportunitatea de a accesa finanțare pentru implementarea SDL.

- **Măsura 3: Advancers** (suport pentru crearea a 10 GAL-uri modele)

În contextul instituționalizării LEADER și pregătire pentru faza de înrădăcinare, consolidarea capacităților operaționale și de implementare ale GAL-urilor și creșterea abilităților manageriale ale acestora reprezintă o prioritate. Situația actuală arată că aproximativ 25 % dintre GAL-uri înregistrează rezultate mai bune în funcționarea organelor de conducere și administrative ale GAL-ului, calitatea proiectelor implementate, capacitatea de absorbție a surselor financiare etc., ceea ce reprezintă o oportunitate de a-și explora potențialul în crearea de modele reprezentative de urmat pentru alte GAL-uri. Existența modelelor de GAL poate contribui la creșterea nivelului de calitate în activitatea altor GAL-uri din țară și poate servi drept instrument pentru consolidarea și promovarea LEADER

Pe platforma FDR LEADER-UE 3.0, în cadrul măsurii 3, va fi testat, în parteneriat cu RNL, conceptul de animator local cu scopul de a contribui la îmbunătățirea activității GAL-urilor la nivel local.

Animația locală, este o metodă de activizare a comunităților locale, aplicată de mai multe GAL-uri din UE. În prezent, responsabilitatea pentru activitățile de activizare și mobilizare comunitară este preluată de managerul/directorul executiv al GAL-ului care are responsabilitatea principală de administrare și operaționalizare a proceselor din cadrul GAL-ului, inclusiv cele legate de aplicarea procedurilor formale PL și a altor programe/proiecte. Este necesar ca activitatea locală de animare să fie calitativ realizată de către o persoană dedicată, cu rol complementar celui de manager/director executiv al GAL-ului. Principalele responsabilități ale animatorului local țin de: (i) animarea și mobilizarea comunității pe teritoriul GAL-ului, (ii) colaborarea cu potențialii parteneri de proiecte pentru a le dezvolta capacitatea de a participa la apelurile lansate de GAL-uri, (iii) stimularea inovațiilor locale și îmbunătățirea calității aplicațiilor, (iv) comunicarea, promovarea activității LEADER/GAL-urilor, precum și organizarea de evenimente promoționale legate de teritoriul GAL-ului, (v) cercetarea teritoriului GAL-ului și dezvoltarea unei baze de date a potențialilor parteneri ai GAL-ului, etc.

RNL, în calitate de organizație reprezentativă pentru GAL-uri va avea un rol cheie în definitivarea și testarea conceptului de animatori locali în 10 GAL-uri. Astfel, persoanele selectate pentru rolul de animator comunitar vor fi instruite de către RNL în cadrul unui program complex cu module teoretice și practice. Sub supervizarea RNL animatorii locali vor fi introduși în activitatea GAL-ului.

CONDIȚIILE APELULUI DE FINANȚARE

Prezentul apel este lansat pentru Măsura 3 a Fondului, având drept obiectiv specific **crearea a 10 GAL-uri modele și testarea conceptului de animator comunitar**.

1. Entitățile eligibile pentru prezentul apel

Apelul de finanțare este deschis pentru GAL-urile din Republica Moldova ce întrunesc criteriile de mai jos:

- GAL-uri care activează în baza principiilor abordării LEADER și sunt înregistrate ca persoană juridică conform Legii nr. 50/2021 cu privire la Grupurile de acțiune locală;

- GAL-urile cu o experiență minimă de un an în implementarea proiectelor sau inițiativelor de dezvoltare locală în baza SDL;
- GAL-urile ce nu au trecut prin procesul de revitalizare² în ultimii 2 ani;
- GAL-urile ce nu au avut rezilieri de contracte de colaborare în cadrul fondurilor lansate de către SFPL în MD sau AIPA;
- GAL-urile care au experiență de gestionare în paralel a două sau mai multe fonduri (AIPA, SFPL, RNL, fonduri UE, etc);
- GAL-uri care au interes să testeze și introducă în activitatea sa – conceptul de animator local³.

2. Termenul și procedura de depunere a dosarului

2.1. Dosarul va fi depus în format electronic și va include următoarele documente:

- Formularul de aplicare, conform modelului anexat la prezentul TdR ([Anexa nr. 1](#));
- Bugetul de implementare ([Anexa nr. 2](#));
- Copia SDL a GAL-ului;
- Copia Procesului verbal al Ședinței Consiliului de Administrație al GAL-ului care:
  - (i) a aprobat participarea GAL-ului la prezentul apel;
  - (ii) a selectat obiectivele specifice de dezvoltare spre finanțare în 2023-2024 în cadrul FDR LEADER-UE 3.0;
  - (iii) a aprobat includerea în personalul executiv a unei poziții noi de animator comunitar, în cazul desemnării GAL-ului spre finanțare;
- Copia contractelor de angajare a personalului executiv al GAL-ului;
- Copia listei membrilor fondatori ai GAL-ului, semnată;
- Declarația pe propria răspundere privind veridicitatea datelor și documentelor prezentate ([Anexa nr. 3](#));
- Declarația de conformitate ([Anexa nr. 4](#));
- Copia Deciziei de înregistrare a GAL-ului ca entitate juridică și/sau Extrasului, emis de ASP, care să conțină datele actualizate ale GAL-ului;
- Dovada existenței cotizațiilor de la membri/rezidenți, după caz.

2.2. Termenul de depunere a Dosarului este de **30 octombrie 2023**, inclusiv.

2.3. Dosarul va fi completat în limba română sau rusă. Este obligatorie completarea tuturor câmpurilor din formulare (cu excepția câmpurilor unde este specificat altfel).

2.4. Aplicantul va primi prin e-mail o confirmare de recepționare și un cod de înregistrare pentru dosarul depus. Codul va fi trimis pe adresa e-mail indicată pentru corespondență, în termen de max. 72 de ore de la recepționarea dosarului).

2.5. Aplicantul poate depune **un singur dosar** în cadrul apelului. În cazul depistării lipsei unor documente sau anumitor neconformități, SFPL în MD este în drept să notifice GAL-ul și să acorde un termen pentru completarea setului de documente sau înlăturarea neconformităților.

---

² Suport acordat de către RNL pentru GAL-urile care s-au confruntat cu dificultăți operaționale și instituționale majore. Pe parcursul anilor 2022-2023, 5 GAL-uri au beneficiat de un proces complet de revitalizare.

³ GAL-urile selectate în cadrul Măsurii 3 vor angaja în baza unui concurs o persoană nouă pentru funcția de animator comunitar care va fi remunerată din costurile administrative. Aceasta va beneficia de formare și capacitate din partea RNL și va fi introdusă în activitatea practică a GAL-ului odată cu lansarea apelului la nivel local.

3. Condiții financiare și perioada de implementare

- 3.1 GAL-urile vor fi finanțate conform condițiilor și prevederilor contractuale.
- 3.2 Perioada de implementare a proiectului este de max. **10 luni din momentul semnării contractelor de finanțare cu GAL**, dintre care cel mult **8 luni** pentru implementarea micro-proiectelor la nivel local, însă nu poate depăși termenul de **31 octombrie 2024**.
- 3.3 Suma solicitată spre finanțare se va încadra în limita maximă de **1.000.000,00 MDL**, dintre care maxim **35%** vor fi alocate pentru costuri administrative, inclusiv (i) remunerarea echipei manageriale a GAL-ului inclusiv a animatorului local, ce va include ca activitate, oferire suport beneficiarilor sub-granțați pe toată perioada de implementare a fondului, inclusiv monitorizarea finală, (ii) desfășurarea apelului de propuneri la nivel local și mobilizare comunitară, (iii) activități de dezvoltare instituțională, iar **65%** vor fi direcționate pentru costuri de program în vederea finanțării până la 10 micro-proiecte în valoare de 40.000,00 - 100.000,00 MDL.
- 3.4 Minimum **50% din costurile de program** trebuie să fie alocate pentru finanțarea micro-proiectelor ce sprijină dezvoltarea economică a teritoriului GAL (sectorul antreprenorial).
- 3.5 Contribuția GAL-ului trebuie să reprezinte cel puțin **20% din bugetul total**. Va fi acceptată **doar contribuția FINANCIARĂ**.

***Notă:** SFPL în MD își rezervă dreptul, în cazul înregistrării unor economii pe una din cele trei măsuri ale FDR LEADER-UE 3.0, să redistribuie bugetul disponibil către alte măsuri sau către alte GAL-uri care au capacitatea de absorbție, cu condiția că suma maximă pentru finanțarea unui GAL nu va depăși 1.200.000,00 MDL per contract.*

4. Costurile eligibile și neeligibile

- 4.1 Costurile efectuate de către GAL în cadrul Fondului vor fi divizate în costuri **administrative** și **costuri de program**.

Vor fi considerate costuri eligibile cele care îndeplinesc următoarele criterii:

- sunt necesare pentru implementarea activităților reflectate în Formularul de aplicare și buget;
- se realizează în conformitate cu principiile rentabilității, adică asigură realizarea sarcinilor la un nivel înalt de profesionalism, cu utilizarea optimă a resurselor financiare și cele umane;
- vor fi raportate de aplicant într-un mod care ar permite identificarea și verificarea acestora;
- vor fi confirmate prin documente justificative relevante;
- vor fi efectuate după semnarea contractului de finanțare;
- vor fi efectuate în perioada de implementare reflectată în contractul de finanțare.

Costurile administrative sunt legate de managementul activităților și dezvoltarea GAL-ului, funcționarea organelor GAL și a echipei de management, de asemenea acestea nu pot depăși **35% din suma solicitată spre finanțare** și pot include:

- remunerarea directorului GAL în calitate de conducător și a personalului angajat (manager, contabil, animator local ș.a.);
- servicii de contabilitate, în cazul în care acestea sunt prestate de partea terță în cadrul contractului de outsourcing;
- rechizite de birou;
- comisioane bancare;
- costurile de transport ce țin nemijlocit de activitățile realizate în cadrul Fondului;
- costuri de întreținere a echipamentelor de birou;
- costuri poștale;

- organizarea evenimentelor de promovare a GAL-ului;
- vizite de studiu și schimb de experiență ce țin nemijlocit de Fondul implementat;
- stabilirea și consolidarea parteneriatelor între GAL-uri;
- costuri de promovare, design/elaborare a elementelor de identitate vizuală (de ex: panou informativ permanent, plăcuțe proiecte, postere, bannere, ș.a.);
- costurile legate de achiziționarea echipamentelor și software necesare pentru activitatea GAL-ului și care obligatoriu vor fi luate la balanța GAL-ului;
- costuri fixe pentru mentenanța oficiului (de exemplu: chirie, energie, evacuare deșeuri, încălzire, aprovizionare cu apă și canalizare). Aceste cheltuieli vor fi valabile doar la prezentarea unui contract de locațiune, sau orice act care atestă dreptul de folosință a spațiului;
- training-uri pentru membrii și organele GAL;
- cotizația de membru în cadrul asociației de profil, care constituie 1% din cuantumul finanțării accesate de GAL.

Costurile de program – minim 65% din suma solicitată spre finanțare, trebuie să fie folosită pentru **cofinanțarea micro-proiectelor** selectate în cadrul apelului local de propuneri GAL și pot include:

- costuri pentru diversificarea economiei rurale, înființarea și dezvoltarea întreprinderilor/afacerilor noi și locurilor de muncă;
- costuri pentru achiziționarea echipamentelor și utilajelor agricole și non-agricole;
- costuri pentru renovarea/extinderea/modernizarea spațiilor și clădirilor de importanță economică, socială, istorică și culturală;
- costuri pentru renovarea/extinderea/modernizarea și dezvoltarea infrastructurii economice în zonele rurale;
- costuri pentru stabilirea/renovarea/extinderea/modernizarea serviciilor publice locale;
- costuri legate de crearea și dezvoltarea artizanatului/meșteșugăritului popular;
- costuri legate de menținerea și dezvoltarea patrimoniului cultural local;
- costurile ce sprijină dezvoltarea turismului rural, etc.

Notă: Costurile de program trebuie să fie predestinate pentru finanțarea proiectelor selectate în baza apelului de propuneri de proiecte la nivel local organizat de GAL și pot fi utilizate doar pentru achiziția de bunuri și servicii de la persoane juridice sau de la persoane fizice cu statut juridic (Î.I. sau G.Ț.).

4.2. Următoarele costuri sunt considerate neeligibile și nu sunt acceptate din sursele Fondului și nici din contribuția aplicantului (GAL) și a beneficiarului:

- costuri suportate înainte și după perioada de implementare indicată în contractul de finanțare;
- achiziția și închirierea imobilului (terenuri, clădiri);
- compensarea costurilor în cadrul altor proiecte implementate de GAL;
- cheltuieli ce constituie finanțare dublă a aceleiași activități;
- costuri de personal a întreprinderii proprii, premii, cadouri și alte forme de stimulente financiare și materiale;
- studii de fezabilitate;
- băuturi alcoolice, produse din tutun și substanțe narcotice, arme;
- fondurile cheltuite pentru influențarea procesului de înregistrare a participanților la alegeri sau a rezultatelor acestor alegeri, fonduri cheltuite pentru campanii electorale și finanțarea partidelor politice, blocurilor electorale sau candidaților independenți, sau alte activități cu tentă politică;

- fonduri cheltuite pentru finanțarea organizațiilor sau persoanelor implicate în activități teroriste sau criminale;
- costuri de datorie, deservirea datoriei, dobânda datoriei;
- provizioane pentru pierderi și provizioane pentru oricare obligații viitoare;
- pierderi din diferențe de curs valutar;
- amenzi, penalități și costuri legate de litigii;
- cheltuieli de mediatizare;
- cheltuieli în scop de caritate sau ajutor material;
- orice plăți în numerar;
- echipament militar;
- echipamente de supraveghere cu design micro miniatural, inclusiv microfoane, emițătoare, dispozitive de ascultare și dispozitive de înregistrare și componentele acestora;
- produse de lux și echipamente pentru jocuri de noroc;
- vehicule destinate transportului de pasageri (cu excepția ambulanțelor) și vehicule motorizate ușoare, cu motor ușor cu două sau mai multe roți, cu excepția celor cu destinație agricolă);
- produse farmaceutice și cosmetologice;
- bunuri, materiale sau echipament/utilaj la mâna a doua;
- bunuri și echipament procurate de la deținătorii de patentă (excepție domeniul artizanat) ;
- alte cheltuieli care nu sunt indicate în buget.

Notă: Următoarele costuri de program sunt considerate eligibile, ca excepție, doar din contribuția GAL-ului și beneficiarului:

- costuri de achitare a taxei pe valoare adăugată (TVA) pentru sumele oferite în cadrul Fondului;
- animale vii, precum și material săditor pomicol (pomi și arbuști fructiferi) și decorativ, după caz;
- echipamente de supraveghere destinate p/u securizarea zonelor de producere, procesare, păstrare, ș.a., cât și a persoanelor din instituțiile publice/de învățământ, cu respectarea anumitor cerințe și garanții din partea proprietarului/gestionarului de sistem, referitor la prelucrarea și protecția datelor cu caracter personal colectate prin intermediul acestuia, care sunt reglementate prin Legea nr. 133 / 2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

5. Condiții de implementare

5.1. SFPL în MD și GAL-ul care a fost selectat spre finanțare vor semna un contract de finanțare. Din momentul semnării contractului, GAL-ul devine partener de implementare care este direct responsabil de buna gestionare a surselor financiare și implementarea eficientă a activităților planificate conform formularului de aplicare (Anexa nr. 1) și bugetului (Anexa nr. 2). Contractul de finanțare va fi semnat pe o perioadă de implementare de până la **11 luni**.

SFPL în MD are dreptul să negocieze îmbunătățirea dosarului înainte de semnarea contractului de finanțare. SFPL în MD poate refuza ori amâna semnarea contractului cu aplicantul care nu întrunește cerințele de contractare și de finanțare prevăzute în prezentul TdR, inclusiv capitolul 9.

5.2. SFPL în MD va desemna un Coordonator de GAL care va acorda sprijin în coordonarea și implementarea activităților, monitorizarea și raportarea proiectului conform contractului de finanțare.

5.3. Proiectul care va fi selectat spre finanțare, va fi implementat conform formularului de aplicare și bugetului proiectului care vor constitui anexe ale contractului de finanțare semnat între GAL și SFPL în MD.

5.4. Modificările intervenite în realizarea proiectului vor fi coordonate în mod obligatoriu cu Coordonatorul de proiect din cadrul SFPL în MD până la aplicarea acestora și vor fi agreeate conform termenilor și condițiilor stipulate în contractul de finanțare.

6. Procedura de evaluare a dosarului

6.1 Dosarul va fi supus evaluării formale și de conținut.

6.2 **Evaluarea formală** se face de către Comisia de evaluare formală formată din minim 3 reprezentanți ai SFPL în MD după următoarele criterii:

- Dosarul a fost depus de o entitate eligibilă;
- Dosarul a fost recepționat în termenul prestabilit menționat în prezentul TdR (conform p. 2.2) ;
- Aplicantul a depus un singur dosar;
- Dosarul conține toate documentele menționate din prezentul TdR (conform p. 2.1) ;
- Dosarul conține formularul de aplicare conform modelului din prezentul TdR (conform p. 2.1) ;
- Declarația de conformitate este completată (în toate câmpurile obligatorii);
- Formularul de aplicare conține informația solicitată (în toate câmpurile obligatorii) ;
- Bugetul de implementare este completat (în toate câmpurile obligatorii);
- Repartizarea bugetului corespunde condițiilor financiare (distribuirea procentuală minim solicitată a costurilor administrative, costurilor de program și a contribuției proprii, conform p. 3.5 și p. 4.1);
- Aplicantul este dispus să contribuie cu cel puțin 20% din bugetul total;
- Costurile administrative indicate în buget se limitează la maxim 35% din valoarea totală solicitată în cadrul Fondului;
- Costurile de program indicate în buget se limitează la maxim 65% din valoarea totală solicitată în cadrul Fondului;
- Obiectivele specifice de dezvoltare din SDL selectate de GAL spre finanțare, cuprind toate 3 sectoare (antreprenorial, public și civic);
- Minim 50% din costurile totale de program sunt alocate pentru dezvoltarea economică a teritoriului GAL (sectorul antreprenorial);
- Dosarele care întrunesc criteriile formale vor fi acceptate pentru următoarea etapă - evaluarea de conținut.

6.3 **Evaluarea de conținut** se va efectua de către Comisia de evaluare de conținut, formată din minim 3 reprezentanți ai SFPL în MD. Formularul de aplicare și bugetul vor fi evaluate în baza a trei categorii de criterii, după cum urmează:

6.3.1 Categorie 1: Criterii de Evaluare cantitative - maxim 35 puncte:

- Prezența tinerilor în GAL cu vârsta de până la 40 de ani (% din numărul total al membrilor fondatori GAL)
  - Până la 10% - 3 puncte
  - Între 10% și 20% - 4 puncte
  - Peste 20% - 5 puncte
- Prezența femeilor în GAL (% din numărul total al membrilor fondatori GAL)
  - Până la 10% - 3 puncte
  - Între 10% și 20% - 4 puncte
  - Peste 20% - 5 puncte

- Prezența organizațiilor ce reprezintă interesele grupurilor social-vulnerabile/minorităților etnice locale/de mediu/sectorul economic (% din numărul total al membrilor fondatori GAL)
  - Până la 10% - 2 puncte
  - Între 10% și 20% - 3 puncte
  - Între 20% și 30% - 4 puncte
  - Peste 30% - 5 puncte
- Numărul proiectelor implementate sau în curs de implementare în ultimii 3 ani până la data lansării prezentului apel
  - Mai puțin de 15 proiecte – 0 puncte
  - Între 15-30 proiecte - 3 puncte
  - Între 30-45 proiecte - 4 puncte
  - Mai mult de 45 proiecte - 5 puncte
- Numărul personalului angajat⁴ în cadrul GAL pe o perioadă de minim 1 an
  - Mai puțin de 2 angajați – 0 puncte
  - 2 angajați (Director și contabil) - 3 puncte
  - 3 angajați (Director, contabil și manager) - 4 puncte
  - Mai mult de 3 angajați (Director, contabil, manager și alt personal administrativ) – 5 puncte
 În cazul prezenței minim a unui angajat cu normă deplină (director, manager) se vor acorda suplimentar - 5 puncte.
- Existența cotizațiilor de la membrii și rezidenții GAL;
  - Da - 5 puncte
  - Lipsă - 0 puncte

6.3.2 Categorie 2: Criterii de evaluare calitativă – maxim 55 puncte:

- Corespunderea obiectivelor specifice din aplicație cu obiectivele proiectului și argumentarea acestora (5 puncte)
- Atribuirea corectă a măsurilor de dezvoltare la obiectivele specifice conform SDL (4 puncte)
- Relatarea rezultatelor planificate de către GAL (5 puncte)
- Motivația de a participa în cadrul Fondului (5 puncte)
- Contribuția GAL la dezvoltarea social-economică a regiunii (7 puncte)
- Argumentarea/demonstrarea capacității GAL în gestionarea unor procese pilot și activități inovative (8 puncte)
- Relatarea asupra viziunii și necesității unui animator local în GAL (8 puncte)
- Viziunea GAL privind îmbunătățirea activității sale și menținerea nivelului de performanțe a GAL-ului în timp (8 puncte)
- Corectitudinea completării bugetului pe linii și sub-linii bugetare (5 puncte);

6.3.3 Categorie 3: Conduită constructivă/profesională și experiență în administrarea și implementarea fondurilor din cadrul PL – maxim 10 puncte:

Lista GAL-urilor care au depus dosarul în cadrul fondului va fi consultată cu AIPA în baza „Formularului de evaluare a GAL-urilor în cadrul PL” unde se va acorda punctaj de la 1 la 10 pentru următoarele criterii:

- Numărul de dosare conforme prezentate (proiecte investiționale aprobate din start de către agenție);
- Prezentarea în termen a raportului privind desfășurarea apelului local și a proiectelor investiționale;

⁴ Conform Legii Nr.50/2021, cap III, art. 30, p.8 - În cazul în care un angajat al GAL-ului este și membru al acestuia, a doua calitate i se suspendă, de plin drept, pe perioada angajării.

- Numărul de proiecte eșuate;
- Receptivitatea GAL către AIPA (prezentarea documentelor solicitate, asigurarea comunicării și transmiterea mesajelor Agenție-GAL-beneficiar final);
- Prezentarea în termen a rapoartelor semestriale către AIPA;
- Pregătirea cererilor de plată și a documentelor confirmative pentru debursarea resurselor financiare în cadrul Măsurii 1 din cadrul PL;
- Gradul de implicare a GAL-ului în procesul de implementare și monitorizare a proiectelor investiționale.

Punctaj maxim ce poate fi obținut: 100 puncte

Dosarele pentru Măsura 3 care vor acumula mai puțin de **75 puncte** nu vor fi finanțate.

Notă: Primele 10 GAL-uri vor fi selectate conform ordinii descrescătoare.

6.1 În sarcina **Comitetului de evaluare** intră:

- Evaluarea dosarului conform criteriilor evaluării de conținut (conform pct. 6.3);
- Prezentarea unor observații/comentarii pe marginea dosarului;
- Înaintarea recomandărilor de îmbunătățire a dosarului;
- Aprobarea sau refuzul proiectului spre finanțare;

6.2 Procesul de evaluare, selecție și aprobare a dosarului depus se va face pe baza clauzelor de imparțialitate și confidențialitate.

6.3 Decizia de finanțare va fi aprobată de către SFPL în MD și Uniunea Europeană, ce co-finanțează acțiunile în cadrul Fondului.

6.4 SFPL în MD va publica pe pagina web oficială informația privind decizia de finanțare, cu menționarea următoarelor detalii: (i) denumirea aplicantului/GAL-ului, (ii) titlul proiectului și/sau descrierea succintă a proiectului, /codul aplicației, (iii) suma grantului oferit.

7. Procedura de evaluare tehnică și de mediu a dosarului de finanțare

7.1 Conform Cadrului de management de mediu și social al SFPL în Moldova se acordă atenție sporită aspectelor tehnice și de mediu a proiectelor finanțate. Suportul în acest domeniu vine cu intenția de a spori nivelul de conștientizare în rândul partenerilor de proiecte privind importanța respectării cerințelor de mediu și tehnice în procesul desfășurării activităților de dezvoltare.

7.2 După evaluarea formală și de conținut, dosarul de finanțare va fi supus evaluării impactului activităților de proiect asupra mediului și corespunderii cerințelor tehnice, reieșind din prevederile Cadrului de management de mediu și social SFPL în Moldova și cadrului legal național. Scopul acestei evaluări constă în prevenirea posibilelor efecte negative asupra mediului și a sănătății populației de la activitățile planificate la nivel local și regional, cât și asigurarea utilizării sustenabile a resurselor.

7.3 În cadrul Fondului de Dezvoltare Rurală 3.0, expertul tehnic și expertul de mediu vor fi implicați la etapa de pre-implementare (înainte de semnarea contractului de finanțare dintre Beneficiar de proiect și GAL) și la etapa post-implementare (după încheierea tuturor activităților de proiect).

7.4 La etapa de pre-implementare experții vor studia dosarul, după caz vor face vizite în teren pentru a identifica provocări sau riscuri de implementare și vor înainta un șir de recomandări pentru atenuarea riscurilor pe care investițiile planificate le pot avea asupra mediului și sănătății oamenilor. În cazul în care expertul de mediu și/sau expertul tehnic va constata riscuri majore în implementarea activităților unui proiect din punct de vedere a respectării legislației RM (de mediu, în construcții, ș.a.), SFPL în MD își rezervă dreptul să refuze semnarea contractului de finanțare a proiectului în cauză. În astfel de situații, GAL va identifica iar SFPL în MD va aproba un alt potențial proiect spre cofinanțare din lista de rezervă.

- 7.5 La etapa de post-implementare experții vor verifica realizarea recomandărilor și implementarea activităților agreeate în contractul de finanțare.
- 7.6 În procesul de implementare, GAL-ul selectat spre finanțare este responsabil de punerea în aplicare și monitorizarea respectării măsurilor pentru a atenua impactul negativ asupra mediului, infrastructurii sau sănătății publice, în conformitate cu recomandările expertului de mediu și expertului tehnic al SFPL în MD.

8. Criterii de excludere din cadrul Fondului de Dezvoltare Rurală 3.0

- 8.1 Din procesul de oferire a finanțării vor fi excluse GAL-urile care au fost aprobate spre finanțare și/sau cu care au fost semnate contracte de finanțare dacă o hotărâre judecătorească definitivă, un act administrativ sau un ordin (dispoziție, decizie, hotărâre) privind aplicarea sancțiunii disciplinare a fost luată împotriva acestor GAL-uri sau a persoanelor care le reprezintă sau dețin putere de control sau de decizie sau împotriva membrilor organelor de administrare, conducere sau supraveghere pentru oricare din următoarele motive:
- faliment, insolvabilitate sau proces de lichidare sau se află într-o situație similară care decurge dintr-o procedură similară prevăzută de legislația sau reglementările internaționale sau naționale. În cazul în care astfel de proceduri reprezintă un instrument represiv care rezultă dintr-o situație politică specifică din Republica Moldova, atunci SFPL în MD se poate abține de la excluderea GAL-ului de la finanțare;
  - încălcarea obligațiilor cu privire la achitarea impozitelor sau contribuțiilor sociale;
  - săvârșirea unor abateri profesionale grave, inclusiv denaturare;
  - fraudă;
  - corupție;
  - un act asociat cu o organizație criminală;
  - spălare de bani sau finanțarea terorismului;
  - infracțiuni cu caracter terorist sau infracțiuni legate de activități teroriste;
  - munca copiilor sau orice altă infracțiune de trafic;
  - înființarea unei companii de acoperire;
  - acționând ca o societate-paravan;
  - utilizarea sau participarea la discriminare sau hărțuire, inclusiv hărțuire sexuală. Excluderea poate apărea și în cazul în care nu există o hotărâre judecătorească definitivă sau un act administrativ în cauză și a fost dovedită prin mijloace disponibile SFPL în MD sau a organizației donatoare.
- 8.2 Din procesul de acordare a finanțării vor fi excluse GAL-urile sau persoanele care le reprezintă, care au puteri de control sau de decizie sau membrilor organelor lor administrative, de conducere sau de supraveghere cărora li s-au aplicat restricții în temeiul dreptului internațional, al dreptului Uniunii Europene sau al legislației naționale a donatorilor.
- 8.3 SFPL în MD își rezervă dreptul de a nu se limita la criteriile de excludere din procesul de oferire a finanțării, menționate mai sus.

9 Condițiile de contractare și finanțare

- 9.1 GAL-ul aprobat spre finanțare va completa Declarația de conformitate privind executarea contractului de finanțare până la semnarea contractului de finanțare cu SFPL în MD.
- 9.2 Contractul de finanțare între GAL-ul aprobat spre finanțare și SFPL în MD va prevedea condițiile și termenii de finanțare și implementare a proiectului.
- 9.3 SFPL în MD are dreptul să negocieze îmbunătățirea dosarului (formularul de aplicare și bugetul) înainte de semnarea Contractului de finanțare. Ca urmare a negocierilor, GAL-ul va furniza către SFPL în Moldova, în termeni rezonabili, propunerea de proiect îmbunătățită, anexele și celelalte documente necesare. SFPL în

MD poate să refuze sau să amâne semnarea Contractului de finanțare cu GAL-ul, dacă acesta nu întrunește cerințele de contractare și finanțare.

9.4 Pentru a semna contractul de finanțare și pentru a primi transferul mijloacelor bănești, inclusiv a primei tranșe, GAL-ul selectat spre finanțare trebuie să prezinte:

- Statutul GAL-ului;
- Confirmarea contului bancar (IBAN) cu balanța 0 (zero) MDL, exclusiv pentru implementarea proiectului;
- Certificat privind lipsa sau existența restanțelor față de bugetul public național;
- Buget detaliat;

În cazul apariției unor întrebări și/sau neclarități cu privire la apelul de finanțare, Vă rugăm să expediați un email la adresa: natalia.cretu@solidarityfund.md cu maxim 5 zile înainte de data limită de depunere a dosarului.

Prin depunerea dosarului, Aplicantul își exprimă către SFPL în MD în mod expres și neechivoc consimțământul de a-i fi prelucrate datele cu caracter personal în scopul implementării Fondului de Dezvoltare Rurală 3.0. Datele cu caracter personal vor fi prelucrate de SFPL în MD exclusiv în scopul și procesul implementării Fondului de Dezvoltare Rurală 3.0, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare. Aplicantul are dreptul la portabilitatea datelor și de a rectifica datele furnizate. Datele cu caracter personal pot fi transmise partenerilor de dezvoltare, auditorilor, în scopul controlului SFPL în MD, protecției drepturilor aplicanților, rezolvării litigiilor. Datele cu caracter personal nu vor fi transmise altor părți terțe fără acordul prealabil al aplicantului. Orice întrebări privind datele cu caracter personal pot fi direcționate către SFPL în MD prin poșta electronică info@solidarityfund.md.

10 Anexe

[Anexa nr. 1 – Formularul de aplicare](#)

[Anexa nr. 2 – Buget de implementare](#)

[Anexa nr. 3 – Declarația pe propria răspundere privind veridicitatea datelor și documentelor prezentate](#)

[Anexa nr.4 – Declarația de conformitate](#)